

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2017. november 23.

10. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A 60 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a megyei fordulóra az alábbi linken 2017. november 24-30. között:

http://pseg.hu/?page_id=53

A dolgozatoknak 2017. november 30-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter szaktanár

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit szaktanár

Lektorálta:

Gyórfy Lilla szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simonsics Péter nyelvész, docens

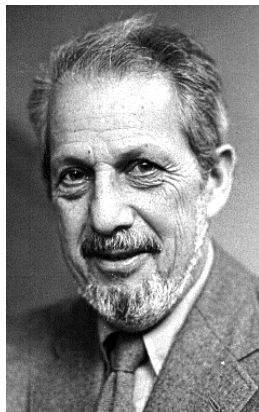
Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!**Ki viszi tovább?**

Riporter: Kik kapcsolódnak ma Lotz János tudományos örökségéhez? Folytatható-e egyáltalán az általa kezdett kutatás?

Simoncsics Péter: Tanítványa és utóda a New York-i Columbia Egyetem Nyelvészeti Tanszékén, Robert Austerlitz professzor 1994-ben meghalt, de az ő tanítványa, Daniel Mario Abondolo (1950 -), aki a londoni egyetem tanáraként főként magyar irodalmat tanít, noha – nem mellékesen – nagyszerű nyelvészeti munkákat ír a magyar és uráli, valamint ősszibériai nyelvek tárgykörében, hű folytatója és továbbfejlesztője Lotz János szellemi örökségének. Magyarországon Horváth Iván mellett a minden irányban nyitott szellemű, Pécssett tanító Terts István figyelt föl Lotz János munkásságára. Csepregi Márta, az ELTE Finnugor Nyelvészeti Tanszékének oktatója, aki gimnáziumi tanulmányait a bonyhádi Petőfi Sándor Gimnáziumban végezte a 60-as évek második felében, a gimnázium levéltárában folytatott Lotzcal

Robert Austerlitz

kapcsolatos kutatásokat, bár eredményeit nyomtatásban még nem publikálta. A jeles helytörténész, dr. Kolta László Lotz bonyhádi éveit földérítő kutatásain, valamint dr. Antóni Judit (a gimnázium egykori diákja és jelenleg is tanára) Lotz kontrasztív (összehasonlító) kutatásait nagyra értékelő írásán kívül, tudomásom szerint még én foglalkoztam néhány írásban Lotz János munkásságával. A magyar nyelvészek másik nagy csoportját képező nyelvtörténészek pedig azzal háritják el Lotz János nyelvi szemléletét, hogy ők kifejezetten nem leíró szempontból, hanem történeti szempontból tekintik a nyelvet, márpedig Lotz leíró nyelvész volt. Pedig e két szempontnak a merev elválasztása nem volt jellemző Lotzra, aki nagyon is tudatában volt annak, hogy a nyelv „emberi léptéknél nagyobb dimenziókban” létező rendszer.

A Lotz Jánostól eredő tudás nyitva áll minden érdeklődő előtt.

(A szöveg a Simoncsics Péterrel készült interjú egyik részlete alapján született.)

Feladatok**1. Igaz vagy hamis?****5/**

- a) Dr. Kolta László bonyhádi helytörténész.
- b) Csepregi Márta nyelvész.
- c) Terts István nem tekinthető Lotz tanítványának.
- d) A nyelv Lotz János szerint nem az emberi dimenzióban létezik.
- e) Abondolo már akkor taníthatott Londonban, amikor Csepregi Márta a gimnáziumban tanult.

2. Milyen módon kötődnek Lotz Jánoshoz a szövegben szereplő személyek?**4/**

Simoncsics Péter:

Csepregi Márta:

magyar nyelvtörténészek:

Dr. Antóni Judit:

3. Keresd meg a szövegből származó megfelelő elemeket!**6/**

a) A szövegből nem derül ki, hogy tanítanak-e. Kik ők?

.....

b) Idézet: „e két szempontnak a merev szétválasztása”. Mi ez a kettő? és
.....

c) Válaszol a szöveg a riporter által feltett második kérdésre? Indokold a választásodat egy idézettel!

igen nem *(A megfelelőt húzd alá!)*

Idézet:

4. Számoljunk!**5/**

Ennyien tanárok a szövegben szereplő személyek közül.

Ennyi személy készített Lotzról szóló írásművet.

Ahány év eltelt Austerlitz halála és Abondolo születése között.

Ahányan a gimnázium diákjai voltak a szöveg szerint.

Ennyien képviselték Lotz szellemi örökségét az egyetemeken.

Csakis a szövegbeli elemeket vedd figyelembe!

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: _____**

1. Oldd meg az alábbi szóegyenleteket! Minden lehetséges megoldást írd le!**16/**

Kiss+vel _____
 Toronto+ban _____
 ész+szerű _____
 Marcell+lal _____
 puff+féle _____
 cseh+vel _____
 május 1+én _____

Madách+val _____
 Rousseau+i _____
 Bükk+vel _____
 József Attila+i _____
 20 %+val _____
 Ady+s _____
 Kossuth+hoz _____

2. Írd le helyesen az alábbi tulajdonnévi alakokat, és képezz belőlük az -i/-beli képző segítségével mellékneveket!**20/**

	tulajdonnév	-i/-beli képzős alak
NEWENGLAND		
KÉKNÍLUSPART		
PETŐFIRODALMIMÚZEUM		
DÉLDUNÁNTÚLRÉGIÓ		
(AZ)ERDŐSBÜKK		
ISZÁMŰSEBÉSZETIKLINIKA		
GANZHAJÓÉSDARUGYÁR		
FERIBÁCSIKOCSMÁJA		
ÁBELARENGETEGBEN		
NEMZETISPORT		

3. Állapítsd meg, hogy jól választottuk-e el a következő szavakat az adott helyen/helyeken! Karikázd be a jók betűjelét!**12/**

a) in-trikál	b) Pro-vence	c) vagdalód-zik	d) Coo-per	e) pénz-ért	f) pszich-ológia
g) Bo-log-na	h) Pa-is	i) Korint-hosz	j) Kis-sék	k) edz-zen	l) Bach-hal

4. Állítsd betűrendbe az egyes sorokban található szavakat! Számozással (1-3.) jelöld a helyes sorrendet!

5/

- a) mecénás ___ – Maecenas ___ – mecenatúra ___
b) Galya-tető ___ – gályarab ___ – gally ___
c) keresztel ___ – keresztény ___ – keresztyén ___
d) Alma ___ – álma ___ – alma ___
e) gála ___ – Gaál ___ – galád ___

5. Pótold a mondatok hiányzó magán- és mássalhangzóit!

7/

Feri, tar ___ ví ___ intesen a tálát; ne fo ___ on ki belőle a leves!

A me ___ asszonyom azt tervezi, hogy a me ___ egzőnkön a me ___ etetet sz ___ nes lampionokkal d ___ sz ___ ti fel.

Az amb ___ ci ___ zus karikat ___ rakész ___ tő igyekezett k ___ lt ___ rált maradni.

A konku ___ ens cég vezetője val ___ sz ___ n ___ leg ko ___ upt.

Áh ___ tatosan nézett az őt v ___ gasztaló szomszéd nénire.

A lányok be ___ t maradtak a teremben a zsiva ___ gó fi ___ kkal.

Egy gyönyörű v ___ zimalom lesz a következő ___ ti célja a t ___ ristáknak.

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**